

Feministisiä näkökulmia kuolemaan, tappamiseen ja suremiseen

Sukupuolentutkimus–Genusforskning-lehden teemanumeron 4/2024 tavoitteena on käsitellä laaja-alaisesti kuolemaa, tappamista ja suremista feministisistä, intersektionaalisista, monilajisista ja ekologisista näkökulmista. Ihmiskeskeiset, eurosentriset, misogynistiset, cis- ja heteronormatiiviset ja ableistiset valtasuhteet ovat historiallisesti vaikuttaneet paitsi ihmisten ja muunlajisten eläinten elämien laatuun, myös erilaisten elämien päättymiseen ja suremiseen. Nämä eriarvoistavat valtasuhteet toistuvat niin yhteiskunnallisissa käytännöissä kuin representaatioissakin – ja niitä myös haastetaan monin tavoin.

Vaikka ennenaikainen tai tahallisesti aiheutettu kuolema mielletään yleensä ongelmaksi, kaikkien kuolemaa ei kuitenkaan nähdä samanarvoisesti suremisen arvoiseksi. Globaali kapitalismi riistää luonnon lisäksi niitä ihmis- ja eläinpopulaatioita, joiden elämä ymmärretään vapaasti kulutettaviksi tai tuhottaviksi resurssiksi. Kuoleman kulttuurisessa kuvastossa toistuvat puolestaan erilaiset spektaakkelin ja piilottamisen käytännöt. Suremisen normit vaikeuttavat niin muunlajisten eläinten kuin niiden läheissuhteiden suremista, jotka eivät täytä normatiivisia odotuksia. Nämä normit ja käytännöt myös rakentavat eettisiä ja poliittisia hierarkioita, jotka erottelevat toisistaan arvokkaita ja arvottomia elämiä.

Sukupuolentutkimuksessa näitä ajankohtaisia kysymyksiä on viime aikoina tutkittu kriittisesti hyödyntäen intersektionaalisia, queer-feministisiä, dekoloniaalisia, ekofeministisiä ja posthumanistisia sekä feministisen eläintutkimuksen lähestymistapoja. Keskustelua on käyty esimerkiksi biovallasta- ja politiikasta, nekropolitiikasta, biokapitalismista, rasisisesta kapitalismista, erilaisista vangitsemisten systeemeistä, representaatioiden spektaakkeli- ja halutaloudesta, hoivasta, prekaareista elämistä, kuoleman queer-näkökulmista, elollisuushierarkiasta ja vapaasti tapettavista elämistä sekä joukkosukupuutosta (esim. Aaron 2014; Aavik ym. 2023; Alaimo 2019; Butler 2004 ja 2009; Chen 2012; Cudworth ym. 2023; Gilmore 2022; Haraway 2008; Ko & Ko 2017; Mbembe 2019; Montford & Taylor 2020; Oksala 2023; Radoska ym. 2020; Taylor 2024).

Toivomme teemanumeroon artikkelikäsitelmäkäsikirjoituksia esimerkiksi seuraavista aiheista ja näkökulmista:

- kuolemaan, tappamiseen ja suremiseen liittyvät käytännöt ja normit
- kuoleman, tappamisen ja suremisen representaatiot
- kuoleman, tappamisen ja suremisen dekoloniaaliset näkökulmat
- bio- ja thanatopolitiikka esim. naiseen, rodullistettuihin, queer- ja transruumiisiin sekä muunlajisiin eläimiin liittyen
- eläinten tehotuotanto ja teollinen tappaminen
- feministiset näkökulmat ekokriisiin ja joukkosukupuuttoon
- feministiset näkökulmat väkivaltaisiin miehityksiin
- kuolemaan, tappamiseen ja suremiseen liittyvä aktivismi ja artivismi

- kriittiset ja reparaatiiviset näkökulmat kuoleman, tappamisen ja suremisen käytäntöihin.

Artikkelien lisäksi tervetulleita ovat teemaan sopivat muut tekstit, kuten katsaukset, haastattelut, puheenvuorot, lektiot ja kirja-arvostelut.

Teemanumeron toimittavat lehden päätoimittajat tutkijatohtori Varpu Alasuutari (Tampereen yliopisto), tutkijatohtori, projektinjohtaja Sanna Karhu (Helsingin yliopisto) ja tutkijatohtori Heidi Kosonen (Jyväskylän yliopisto).

Ehdotettavista artikkeleista toivotaan max 250 sanan mittaisia abstrakteja 15.3.2024 mennessä. Abstraktit lähetetään lehden toimitussihteerille (ilmari.leppihalme@oulu.fi). Valinnoista ilmoitetaan muutamassa viikossa.

Valmiit artikkelikäsikirjoitukset lähetetään toimitussihteerille viimeistään 1.6.2024 mennessä.

Muut tekstit puolestaan lähetetään toimitussihteerille viimeistään 1.9.2024 mennessä. Oletahan kuitenkin yhteydessä niihin liittyvistä ideoista toimitussihteeriin jo 29.2. mennessä. Mahdolliset kysymykset ja tiedustelut teemanumerosta pyydetään lähettämään toimitussihteerille.